

Petinšestdeset let Gorenjskega muzeja (1)

Petinšestdeset let ohranjanja kulturne dediščine

JELENA JUSTIN

GORENJSKI
MUZEJ

Spoštovani bralci in bralke Gorenjskega glasa. Zaposleni v Gorenjskem muzeju letos beležimo 65-letnico delovanja muzeja, zato smo se odločili, da vam v celoletnem podlistku predstavimo zanimivosti iz zgodovine razvoja muzeja, anekdote, ki so postale že legendarne, posameznike, ki so pomagali soustvarjati muzej, dosežke s področja ohranjanja naše skupne dediščine ...

V kakšnem času je muzej sploh nastal? Na mrzlo silvestrsko noč 1952/1953 je nalletaval sneg in ljudje so pričakovali novega leta dan. Čez noč je zapadlo 15 centimetrov snega. A zimsko pravljico so ljudje pričakali s cmokom v grlu, s kančkom nelagodja, saj so se zaostrovale razmere v tržaški pokrajini.

Po drugi svetovni vojni je dal ravnatelj Tekstilne šole Črtomir Zorec pobudo za ustanovitev mestnega muzeja v Kranju. Skrbel je namreč za nastajajočo zbirko tekstilij in kulturno-zgodovinskih predmetov. V čas preurejanja Prešernovega gaja in postavitve Prešernovega spomenika pred Prešernovim gledališčem je spadalo tudi prizadevanje za preureditev Prešernove hiše v spominski muzej. Prvo dejanje je bila preureditev pritličja hiše, kamor so leta 1949 postavili doprnsni Prešernov kip. Dela so se nadaljevala leta 1952, zato so s 1. januarjem 1953 zaposlili stalnega strokovnega sodelavca, umetnostnega zgodovinarja Ceneta Avguština, ki je bil prvi direktor Mestnega muzeja Kranj.

Če pogledamo lokalno in globalno, je leto 1953 zaznamovalo politični, družbeni in socialni vsakdan. Gledano globalno: umrl je Stalin; končala se je korejska vojna, oborožen konflikt med Severno Korejo s podporo Kitajske in Sovjetske zveze ter Južno Korejo s podporo Združenih narodov, katere posledice so vidne še danes; prišlo je do tržaške krize zaradi italijanske oblasti nad cono A; kronali so Elizabeto II., ki je na prestolu še danes; slavna Audrey Hepburn je zaslovela s filmom Rimske počitnice in za vlogo prejela oskarja; Ian Fleming je izdal prvi roman o tajnem agentu Jamesu Bondu, roman Casino Royale; na vrh Everesta, najvišje gore na svetu, sta stopila Edmund Hillary in Tenzig Norgay.

Foto: Zbirka Gorenjskega muzeja

Glavni trg v Kranju v petdesetih letih 20. stoletja.

Kaj pa v Sloveniji? Predvajana je bila črno-bela romantična komedija Vesna, ki je postala brezčasna in jo še danes z veseljem pogledamo; nastala je pijača vaše in naše mladosti Cocta; Slavko Avsenik je v Ljubljani ustanovil trio in lahko začnemo

govoriti o zgodbi o uspehu; izšla je znamenita pesniška zbirka Pesmi štirih – Kajetana Koviča, Cirila Zlobca, Janeza Menarta in Toneta Pavčka. In tega leta se je začela zgodba ohranjanja kulturne dediščine v Gorenjskem muzeju.